GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODJEL

Narodna

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3,50
OGLASI PO SNIZ. TARIFI. — Priopćeno po retku D. 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDJELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 47
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poslanske Štedionice Zagreb br. 38,114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
INOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III | ŠIBENIK, 9 MAJA 1935 | BROJ 216

Francusko saopćenje obzirom na pakt sa Moskvom

Pariz 9 maja. — Jučer je fracusko ministarstvo inostranih posala objelodanilo slijedeće saopćenje:

Neke su strane novine donijele da sa uz francusko-ruski pakt nalaze i neke tajne klauzule. Osim toga se govori i o nekom zajmu za Sovjetsku Rusiju. Sve su te informacije lišene temelja. Tekst spomenutog pakta je u cjelosti bio objelodanjen. O pitanju zajma nije se za vrijeme pregovora uopće govorilo.

Još vlada napetost između Italije i Abesinije

London 9 maja. — Dok je prije nekoliko dana izgledalo da bi se spor između Italije i Abesinije mogao riješiti mirnim putem dotle sada postaje sve to jasnije da je takovo rješenje isključeno i da je rat u Istočnoj Africi neizbježiv. Abesinija nije htjela da primi talijanske uslove, nego je na mjere talijanske vlade odgovorila protumjerama t.j. organizovanjem svojih trupa i djelomičnom mobilizacijom. Pored toga izvjesne nacionalističke struje u Abesiniji traže da se Abesiniji povrati barem jedan dio talijanske Somalije i da tako dođe na more od kojeg su je Italija, Francuska i Engleska nepravedno otrgle.

Talijanski motori za Rusiju

Torino 9 maja. — Sovjetska je delegacija sa predstavnicima talijanskih industrijskih preduzeća sklopila ugovor o podizanju velike fabrike avionskih motora u blizini Moskve.

Uspjeh liste g. Bogoljuba Jevtića

Konačni rezultati izbora pokazuju da je lista g Bogoljuba Jevtića predsjednika vlade i ministra inostranih poslova dobila apsolutnu većinu na proteklim izborima. Prema zvaničnom komunikeu, koji je izdat u utorak u podne u svemu je glasalo 2.778.172 birača od upisanih 3.829.374.

Od toga broja lista g. Jevtića dobila je 1.738.390 glasova; lista g. Dr. Mačeka dobila je 938.248 glasova; lista g. Ljotića dobila je 23.814 i lista g. Maksimovića 32 720 glasova. U procentima raspodjela glasova izgleda ovako: Od prijavljenih glasova, glasovalo je 72.55%. Za listu g. Jevtića 62.6%; za listu g. Dr. Mačeka 35.4%; za listu g. Ljotića 0.86% i za listu g. Maksimovića 1.18%.

Kako je prema gornjim rezultatima lista g Jevtića dobila većinu te joj pripada 221 poslanik prema tim rezultatima, a osim toga od ostalih 147 mandata dobiće samo u onim srezovima gdje ima apsolutnu većinu.

Raspodjela mandata po banovinama liste g Jevtića je slijedeća: Dunavska 31, Savska 45, Vrbaska 15, Primorska 14, Drinska 24, Zetska 20, Moravska 25, Vardarska 27 i Dravska 17.

Po banovinama glasalo je:

U Dravskoj: B. Jevtić 125.724, dr. V. Maček 22.489, D. Ljotić 2.529, B. Maksimović 43. Svega: 150.785.

U Savskoj: B. Jevtić 177.489, dr. V. Maček 405.356, D. Ljotić 2.157, B. Maksimović 724. Svega: 586.026.

U Vrbaskoj: B. Jevtić 119.150, dr. V. Maček 91.979, D. Ljotić 117, B. Maksimović 1.885. Svega: 213.131.

U Primorskoj: B Jevtić 65.609, dr V. Maček 111.993, D. Ljotić 974, B. Maksimović 363. Svega: 178.939.

U Drinskoj: B. Jevtić 204.427, dr. V. Maček 90.890, D. Ljotić 1.462, B. Maksimović 2.953. Svega: 299.732.

U Zetskoj: B. Jevtić 154 074, dr. V. Maček 30.633, D. Ljotić 809, B. Maksimović 4.230. Svega: 189.746.

U Dunavskoj: B. Jevtić 348.485, dr. V. Maček 121.595, D. Ljotić 13.635. B. Maksimović 9.534. Svega: 493.249.

U Moravskoj: B. Jevtić 255.640, dr. V. Maček 54.601, D. Ljotić 790, B. Maksimović 8.182. Svega: 319.213.

U Vardarskoj: B. Jevtić 255.519, dr. V. Maček 43.981, D. Ljotić 966, B. Maksimović 3.298. Svega: 303.764.

Beograd: B. Jevtić 31.973, dr. V. Maček 9.731, D. Ljotić 375, B. Maksimović 1.508. Svega: 43.587.

Pred sastankom Balkanskog Savjeta

Bukurešt 9. maja. — Sutra se sastaju pretstavnici država Balkanskog sporazuma na svoje redovno godišnje zasjedanje pod pretsjedništvom rumunjskog ministra inostranih posala g. Titulesca.

U vezi s time sva rumunjska štampa podvlači da se Savjet sastaje u času kada su na dnevnom redu međunarodne politike veoma krupni problemi. Na ovom će sastanku učestvovati gg. Jevtić, Titulescu, Dr. Ruždi Aras. i Maksimos.

U kineskoj provinciji Human umrlo je od gladi tokom prošlog mjeseca preko 100 hiljada osoba. Zabilježeni su slučajevi ljudožderstva.

Njemačka popušta Švajcarskoj

Berlin 9 maja. — Njemačko je ministarstvo inostranih posala obavijestilo švajcarskog poslanika u Berlinu da je njemačka vlada sporazumna u pogledu arbitražnog rješenja one afere koja je nastala povodom otmice njemačkog emigranta Jakoba.

Pred izborima u Čehoslovačkoj

6.000 kandidata

Prag 9 — Čehoslovačka centralna izborna komisija je u ministarstvu unutrašnjih poslova održala sjednicu, da izvrši pregled kandidatskih lista i odredi redni broj. Pokrajinskim izbornim komisijama je predano 17 kandidatskih lista za parlamenat i 15 za senat. Stranke su ujedno pozile obavezan predujam za štampanje kandidatskih lista u visini od 360.000 kč. Zemaljska stranka dužnika iz Prikarpatske Rusije taj predujam nije položila i zbog toga je izbrisana. Poslje toga je pretresena žalba „Činovničko-namještenićkog narodnog ujedinjenja" protiv „Narodnog ujedinjenja" Dr. Kramarža i Stribrnog. Komisija je dozvolila to ime obema strankama, kao i označivanje njemačkih stranaka imenom „sudetendeutsche". Osim toga je komisija pretresla protokole 21 pokrajinske izborne komisije za parlamenat i 12 za senat. Komisija je prema izbornom zakonu ispitala ukupno 6000 kandidatskih imena i poslije toga je dodjelila strankama redni broj kandidatskih lista. To se već dogodilo na osnovu novog zakona o rednim brojevima: prvih 8 stranaka su dobile redni broj prema rezultatu posljednjih izbora za parlamenat. Isti redni broj će imati te stranke i izborima sreskih i zemaljskih pretstavništava. O rednom broju ostalih stranaka je odlučeno kockom. U Čehoslovačkoj kandidira dakle ukupno 17 stranaka za parlamenat i 15 za senat sa 6000 kandidata; za birače će ministarstvo unutrašnjih djela, kojem je povjereno sprovađanje izbora, spremiti 700 miliona komada glasačkih cedulja. Birača je u izbornim spiskovima upisano nekih 9 miliona. Na kandidatskim listama za parlamenat je nekih 3.600 kandidata, od kojih će biti izabrano 150. Kao što vidimo i u Čehoslovačkoj će se vrlo mnogima izjaloviti pusta želja da se u parlamentu i senatu brinu za dobro svojih birača.

AVIJATIČKI GRAD PRED VRATIMA RIMA

Mussolini kod blagoslova novog avijatičkog grada Guidonije, 20 km. udaljeno od Rima, gdje će se nalaziti ministarstvo avijatike i sva nadleštva što su s tim u vezi.

Odgovor Hitlera na poslijedaje pozive saradnje engleskih državnika očekuje se tek na 17. o. mj. i to na dan godišnjice prvog velikog govora što ga je vodja prije dvije godine održao u Reichstagu.

O obezbedjenju mira i demokratije

Na kongresu omladine stranke čehoslovačkih narodnih socijalista u Brnu održao je velik govor čehoslovački ministar inostranih djela dr. Edvard Beneš i to o temi Rat ili mir. U uvodu svog predavanja je ministar dr. Beneš rekao, da je predizborna era za njega u prvom redu prilika da ispita savjest, da prouči razvitak i iskustva protekle parlamentarne ere u domaćoj i spoljnoj politici, a ne prilika za partijsku agitaciju. O čehoslovačkoj spoljnoj politici je rekao, da se uvijek i svuda trudila da se konzekventno upravlja idealima čehoslovačke spoljne revolucije, što ujedno potpuno i konzekventno ispoljava rad na miru i principima Društva naroda. Ti ideali su obezbedili čehoslovačkoj državi i njezinoj spoljnoj politici ne samo počasno mjesto i veliki prestiž u medjunarodnoj politici, nego i mnogobrojne konkretno političke, ekonomske, kulturne i moralne uspjehe u čitavom svijetu.

Pošto je analizirao te uspjehe spomenuo je spremani srednjoevropski pakt garancija i pakt o uzajamnoj pomoći izmedju Francuske i Sovjetske Rusije. Pakt Francuske s Rusijom će specijainim sporazumom potpisati i Čehoslovačka, čime će se granice njezine obezbijediti ne samo sa zapadne strane, nego i s istočne i posle ostvarenja dunavskog garancionog pakta i s južne strane. U tom okviru čehoslovačka spoljna politika teži i za novom slovenskom politikom, dakako na realnoj bazi, kako je to već danas u čehoslovačkom odnosu prema Jugoslaviji. Za nas je sada konkretan cilj da uredimo naše odnose sa sovjetskom Rusijom u prijateljskoj saradnji, koja bi značila jačanje pravnog i političkog položaja srednje Evrope i pretstavljala ravnotežu snaga čitave Evrope. Uz Društvo naroda vjerno pristajemo zbog toga, što je velika moralna i politička sila i značajan forum na kome se mogu braniti interesi manjih država, što se mnogo puta potvrdilo na interesima Čehoslovačke kao srednje države, posljednji put prilikom diplomatskog sukoba s Mađarskom poslije sudbonošnog marseljskog atentata. Društvo naroda i njegovu politiku branimo dakako ne samo iz praktičnih, nego i iz idejnih razloga, jer znači i veliku moralnu službu. Bio bi zločin na državi preduzeti nešto što bi nam tu moralnu silu otudilo. To ne znači odreći se svoje sopstvene snage. Mir mora biti naše oružje, ali ćemo ga braniti i našim životima. Napadnuti bismo se branili ma i gvožđem, kako je to rekao naš pretsjednik. Zbog toga naša armada mora biti stalno spremna i uvijek u svemu na visini.

Dalje je ministar govorio o današnjoj borbi za demokratiju. Problem demokratije je u praksi prije svega problem moralnog i političkog vaspitanja svakog pojedinog gradjanina. Što se demokratija kod nas sačuvala i jeste isto tako jaka kao prije 16 godina, možemo s ponosom i radosti konstatovati, da je to zato, što u našoj državi polltičko obrazovanje širokih slojeva naroda je više nego u mnogim državama oko nas. Poslije socioloske analize diktatura i autoritativnih režima oko nas je dr. Beneš izjavio da su to privremene i prolazne pojave i odbija da se imitiraju u Čehoslovačkoj. Čehoslovačkom narodu nisu potrebni fašistički i narodno-socijalistički uzori, u kojoj se uvijek pokazala njegova narodna duša i njegova velika vjera u svečovječanske ideale.

Na kraju je ministar dr. Beneš govorio o privrednoj demokratiji, čije ostvarenje bez privatne preduzimljivosti vidi prije svega u inauguraciji puta prema planskoj ili regulisanoj privredi, koja treba da se sprovodi demokratski uz sudjelovanje sviju slojeva naroda, zemljoradnika, radnika, inteligencije i srednjeg staleža, da se na odgovarajući način brane interesi sviju i da se postepeno prilagođivaju razvitku. Planska privreda se može sprovoditi samo postepeno i evoluci jom tako, da će država dirigirati i nadzirivati, ali neće sama svuda i u svemu preuzimati odgovornost, rad i inicijativu, kao što vidimo da su naklonjene države s autoritativnim režimima, gdje baš zato ta metoda podbacuje. Moramo raditi na tom da se naša država čim dalje tim više razvija u disciplinirani, čvrstu političku demokratiju i ujedno u plansku i diriginu ekonomsku demokratiju. Praktične priucipe te privredne demokratije je ministar razvio na predlogu petogodišnjeg plana regulisane privrede u poljoprivredi i industriji s obzirom na trajno rješenje problema nezaposlenosli, kako je to već rekao drugom prilikom. Na kraju je podvukao da narodno-socijalistička stranka ne ide s tim planom samo na izbore, nego će se u budućoj parlamentarnoj eri truditi da s njime prodre i u parlamenat i u vladu uporedo s potrebnom prethodnom pripravom, koja će najzad može biti dovesti i do obrazovanja novog organa, privrednog parlamenta.

Na znanje!

U broju 214 „Narodne Tribune" od 4 maja o.g. bioje objavljen jedan članak pod naslovom „O krivo shvaćenoj slobodi penzionera i njenim kobnim posljedicama" koji je uredništvo primilo od jednog svog dopisnika. U tom članku nikoga se ne spominje, nikoga se ne vrijeđa, nikome se ne prijeti, pak zbog toga, i jer je uredništvo lista smatralo, da je dopisnik samo sa najboljom namjerom napisao članak, da odvrati, naime, neke penzionere od krivog puta, i upozori za štetne posljedice oni, koji bi mogli podleći pogubnom utjecaju. Uredništvo nije ni mislilo na to, da bi članak moga biti napisan zbog izbora, a niti je sam dopisnik, kako nas uvjerava, na to niti iz daleka mislio. Taj članak nema nikakove veze sa izborima, niti u njemu ima i same jedne riječi, koja bi aludirala na izbore; on je, na žalost, bio aktuelan daleko prije izbora, kao što je aktuelan i danas poslije izbora.

A ipak izvjestna gospoda, naši pretplatnici, koja nisu penzioneri, vratili su nam list baš zbog spomenutog članka, s izvjesnim uvredljivim i pogrdnim riječima, koje nikako ne odgovaraju njihovom društvenom položaju i stepenu njihove kulture, koju oni često i rado ističu. U nijednom slučaju njih se onaj članak nije ticao, i onda se lako zaključiti može, koji je uzrok bio toj njihovoj gesti. To je tim žalosnije, što su skoro sva ta gospoda članovi, a neki i funkcioneri u upravama eminentno patriotskih društava kao „Sokola", „Jadranske Straže" i „Narodne Odbrane". Tu gospodu nećemo tužiti sudu zbog uvredljivih izraza i usklika, koje su oni upotrebili na našu adresu vraćajući nam list, jer uvređeni opomenama upućenom u našem listu, ne njima već sasma drugim licima, na dužno poštovanje prema vlastitoj Državi, ali ćemo u narednim brojevima iznijeti njihova imena i riječi, kojima su oni propratili onu svoju doista „patriotsku" gestu, pa neka im ispravna i patriotska javnost sudi. Zbog njihovog otkaza naš list neće propasti, naprotiv iskreni patriote sinovi starodrevnog Krešimirovog grada i Sjev. Dalmacije koji osuđuju nepatriotski rad i penzionera i ljudi slobodne profesije, koji se takvim radom bave, a naročito izvjesnih... zbog nezaboravljenih ludih ambicija, naš će list još bolje podupirati.

Uredništvo

Najvažnije inostr. radio emisije

Četvrtak:

20.50 *Milano* prenos opere — 21.- *Bruxelles:* Sinfonijski orhestar. — 22.20 *Wien* Šlageri bečkih opereta.

Petak:

20.10 *Monte Ceneri* „Werter" op. 22.10 *Wien* Proljetna glazba - 22.15 *Oslo* Vedri program.

Naše ljekovito bilje

U izdanju Jugofarmacije d.d. Zagreb izašla je knjiga »Naše ljekovito bilje« bogato ilustrovana sa oko 100 slika. Ova knjiga je prva svoje vrste kod nas, a imala bi da posluži kao uputa za poznavanje mnogobrojnih ljekovitih biljaka koje rastu kod nas, kako ih treba sakupljati, sušiti i spremati, da se uzmognu korisno upotrebiti.

Potrebe naših apoteka danas se još u mnogome podmiruju uvozom ljekovitih bilja iz inostranstva, i to bilja koga mi u izobilju imamo kod nas. Sakupljanjem ljekovitih bilja mogu se baviti i djeca, starci i invalidi kojima su druge zarade zatvorene te bi s vremenom ova grana mogla postati veoma unosna naročito u pasivnim krajevima.

Knjiga se dobija po cjeni od 20 din.- 35 din.- kod Jugofarmacije d.d. Zagreb — Jurišićeva 12.

TREĆI REICH U ANEGDOTAMA

Iz knjige Deutsche Flüsterwitze", koju je izdalo izdavačko preduzeće „Graphia u Karlovim Varima. To je zbirka viceva, koji se sada šapuću po Njemačkoj i zbog kojih čovjek lako može da pogodi u buvaru ili koncetracioni logor.

— U Stuttgartu je nedavno ušla u tramvaj dobrosrdačna švapska djevojka i svoje suputnike je pozdravila ovako: „Dobar dan, ljudi, a isto i Heil Hitler onima koji drukčije misle".

— Mali Goebbels prilikom večernje zabave upita svoga oca: "Papa, šta je to upravo fažizam?" Papa Goebbels je odgovorio srdito: „Kušuj i radi samo ono što ti se naredi".

— Mili Bog je dao njemačkom narodu tri osobine: razum, poštenje i nacionalizam, ali sve tri se ne mogu najednom naći kod pojedinih Njemaca, nego uvjek samo dvije zajedno. Njemac je ili pametan i nacionalista, ali onda nije pošten. Ili je pošten i nacionalista. Ali onda nije pametan. Ili je najzad pametan i pošten. Ali onda nije nacionalista.

— Hitlera je posjetila jedna deputacija seljaka i podnjela mu je molbu: „Mili vođo, protumači nam šta je to nacionalizam". Hitler im je htio da to protumači što jednostavnije. Pokazao je kroz prozor: „Vidite li onaj dimnjak? Puši ih se još malo, ali uskoro će ih biti mnogo. To je nacionalizam". U tom momentu je prolazio kroz ulicu automobil: „Viditeli taj automobil? pita Hitler dalje. „Još ih je malo, ali će ih ubrzo biti mnogo. To je nacionalizam". Deputacija se vrlo zadovoljna vratila u selo i na javnom zboru podnosi referat o svom putu. Ali kako da protumači seljacima šta je to nacionalizam ovoje, gdje nemaju fabričkih dimnjaka i gdje ne ma automobila.

U to je oko prozora prostorije u kojoj je održavana skupština prošao prosjak. „Vidite li onog prosjaka?" pita govornik. Još ih je malo, ali ubrzo će ih biti mnogo. To je nacionalizam". Govornik pokazuje dalje na grobove bliskog groblja. Podiže glas i želi. „Vidite li tamo te grobove? Još ih je malo, ali ubrzo će ih biti više. To je nacionalizam".

— Goeringova nova uniforma je što je moguće najjednostavnija. Gore uska ogrlica sa tri srebrne linije. Sve ostalo je potpuno jednostavno od zlata.

— U Njemačkoj je sada nova jedinica težine, nazvana Goering. Jedan Goering je količina pleha, koju može izdržati čovjek na svojim prsima. (Misli se naime na odlikovanja).

— Pravi čistokrvni Njemac mora biti velik i stasit kao Goebbels, plavokos kao Hitler, vitak i skroman kao Goering i mora se zvati Rosenberg.

— Hitler, Goebbels, Goering i Roehm htjeli su da se pomješaju medju narod. Jednom im je to upalilo. Niko ih nije poznao, iako su čitavo veče sjedili u jednoj velikoj berlinskoj kavani. Kako je to moguće ? Evo kako, Hitler je bio izuzetno razumno očešljan, Goebbels je ćutao, Goering je bio u civilu, a Roehmu je sjedila na krilu djevojka.

— Vlasnik jedne fabrike je doznao da je na crnoj listi nacista, posjetio je gospodina sreskog načelnika, da mu izmedju četiri oka nagovjesti, da bi bio voljan da mu (gospodinu načelniku) napuni novčanik, ako mu ime bude izbrisano sa crne liste. „Kao narodni socialista" — rekao je sa strogim licem gospodin načelnik — „moram vašu ponudu najoštrije i najodlučnije odbiti. Ali kao čovjek vas pitam: Koliko mislite dobrovoljno da platite ?

— Jučer sam opet platio toliko poreza, da sam se savijao, priča u društvu gospodin M., inače nearijac.

„Šta ? Platio porez ?" čudi se arijac F. Kao Jevrejin ? Pa zar smijete ?

— O jednoj jevrejskoj porodici se tvrdi, da je svojim rodjacima u inostranstvo napisala pismo slijedeće sadržine:

„Živimo dobro. Nijednom Jevrejinu nije dirnuta ni kosa na glavi. Hitler nas vodi u susret bolje budućnosti. Moric, koji je tvrdio protivno

GRADSKE VIJESTI

Postavljanje kandelabra na obali

Jučer se pristupilo postavljanju tri kandelabra na starom gatu, koji će dovoljno rasvjetljavati taj dio obale. Sa radovima se brzo odmiče tako da će po svoj prilici u najskorijem vremenu biti posao gotov. Postavljanjem ovih kandelabra, mnogo će dobiti taj dio obale, gdje pristaju svi parobrodi, i koji je do sada bio slabo osvjetljen. Kao što smo već javili, kandelabri će se postaviti prema sredini gata u razmacima od 20 metara. Svaki od njih imaće po 2 sijalice od po 500 svijeća t. j. svega 6.000 svijeća.

Javna zahvala

Smatramo za dužnost da i ovom prigodom izjavimo veliku zahvalnost Upravniku banovinske bolnice u Šibeniku, primariusu

g. Dr. Josipu Pasini-u

za njegovo svesrdno i požrtvovano zauzimanje oko našeg roditelja i su pruga Ernesta Vitaliani-a za vrijeme njegove teške bolesti, koju je prebolio zahvaljujući liječenju g. Dr. Pasini-a, koji je i ovom prigodom, kao i u ranija dva slučaja u obitelji pokazao svoje veliko znanje i nije štedio truda da bi nam milog roditelja otrgao od smrti.

Izražujući mu ovo priznanje i zahvalu, želimo da još dugo vremena ostane u našem gradu kao upravnik bolnice na koje je mjesto, kao prvi šibenčanac, nedavno nastupio.

OBITELJ VITALIANI

Šibenik, 8 V 1935.

O raznošenju pošte po gradu

U kraju gdje ja stanujem pošta se djeli tri puta dnevno: dva puta prije podne i jedan po podne. Ali nikakve koristi mi nemamo od toga. A evo zašto: Raznosač pošte nema uvijek volje da se popne uz desetak stepenica, te poštu od prije podne donosi po podne, a nekada onu od po podne donese tek sutra ujutro. Jedino ako sretne nekog iz obitelji na ulici usučinam poštu. Dakle sve prema raspoloženju.

Ako je već uvedeno tri puta dnevno raznošenje pošte morali bi je i raznosači redovito donositi u stan. Inače od ovoga nemamo mi građani nikakove koristi.

Građanin

»Majčin dan«

U nedjelju 12 ov. mj. Šibenik će proslaviti sveti praznik

„MAJČINA DANA"

Svi kulturni narodi svijeta odredili su jednu nedjelju mjeseca svibnja, tog divnog i blagog mjeseca ljubavi i cvijeća, da proslave majku i njen poziv. Tim se je tom danu dalo lijepo i simbolično značenje. U proljeću se priroda pomlađuje pod zracima žarkog sunca. Kroz pune joj i nabrekle grudi struje novi životni sokovi, kojima napaja svježe lišće i mirisno cvijeće. Tako majka svojom krvlju hrani svoju milu djecu.

Proslava Majčina dana ima za svrhu propagiranje kulta materinstva. Ovaj se kult provlači kroz sve periode ljudske povijesti. On označava najplemenitije osobine ljudskog uma i srca, cvijeće naše duše, vrhunac ljudskih težnja.

U našem gradu dvanaesti maja ove godine je posvećen onoj koja nas je u mukama i suzama rodila i othranila. Toga dana trebamo se približiti svojoj majci, uživiti se u njezinu dušu, treba da je obaspemo iskazima ljubavi, te da joj tako vratimo bar neznatni dio onog dobra kojim nas je ona darivala od dana našeg rođenja do svoje smrti. Stoga oni kojima je okrutna smrt ugrabila majku, neka potraže mjesto gdje ona počiva vječni san i neka sveti grob svoje majke okite mirisnim proljetnim cvijećem.

Ali treba da se još sjetimo da u ovim danima teške privredne krize ima majka koje i uz najteže žrtve ne mogu dovoljno da opskrbe svoju glad nu i golu djecu. I u Šibeniku ima bijednih i siromašnih domova gdje se poziv materinstva penje do mučeništva.

U nedjelju, dakle smo pozvani da izvršimo jednu dužnost: da darinesemo malen obol i da sitnim svojim doprinosom sakupimo svotu kojom ćemo obdariti najsiromašniju i ujedno najuzornijn majku u našem gradu. Ta će majka biti uzor svim našim majkama, kako u ljubavi, tako i u požrtvovanju.

D.

— — —

Narodna ženska zadruga održava u oči „Majčina dana", u subotu dne 11 ov. mj. pomen za umrle majke, i to: u 8 sati prije podne u crkvi Gospe van grada, a u 9 sati u pravoslavnoj crkvi. U nedjelju 12 ov. mj. u 11 sati prije podne priređuje u vlastitim prostorijama priredbu za proslavu Majčina dana. Uz različite dječje deklamacije i pjevanja jedna će članica zadruge održati predavanje o majci. Po gradu će djeca prodavati značke i cvijeće kojim će se prinosom nadariti najsiromašnija i najuzornija majka u našem gradu.

Nesretan pad sa bicikle

U utorak oko jedan sat po podne spuštajući se na biciklu sa Poljane Kralja Petra ka obali u dosta velikoj brzini, naletio je na mali žid pred hotelom „Krka" Milivoj Zadravec učenik IV razr. gimnazije i pri nesretnom padu zadobio je više povreda po tijelu od kojih su one na glavi najteže. Odmah na licu mjesta ukazala su mu prvu pomoć tri ljekara, te ga automobilom hitno uputili u bolnicu. Prilikom pregleda utvrdjeno je da je dobio moždani potres. Prema izjavama ljekara, nema opasnosti za njegov život niti će mu ove povrijede ostaviti neke trajne posljedice. Krivicu za ovaj nesretni slučaj nosi sam povređeni, koji iako nije znao dobro da vozi biciklu, spuštao se niz strminu velikom brzinom, tako da je onako nevješt izgubio pravac i naletio na zid.

GRADSKOM ODBORU SOCIJALNE SKRBI darovaše: da počasti uspomenu svog oca Ivana Antić, Šime Antić din. 100, Mate Prgin din. 10, Tiskara Vitaliani din. 10.

U FOND G. Š. K. „OSVITA". Da počaste uspomenu pok. Ive Antića priložili su u fond G. Š. K. „Osvita":

Frua Ante 50, Bakotić Božo 50, Rončević Petar 20, Tambača Ante 20, Živković Krste 20, Baica Marinko 20, Roša Niko 20, Junaković Ante 20, Berić Rade 20, Malešević dr.Djoka 20, Čaleta Duje 10, Stošić Vicko 10, Matulović Jerko 10, Grizelj Ivo 10, Maroti Marijo 10.

Poklonici grobu Kralja Mučenika na Oplencu

U petak 10 maja t. g. večernjim brzim vozom putuje lijepo izaslanstvo Pododbora Gospođa „Kneginja Ljubica" u Šibeniku, sa svojom Pretsjednicom gđom Ljubicom K. Krstanović, na Oplenac da se pokloni sjeni Velikoga Kralja Mučenika Aleksandra Prvog Ujedinitelja i, da za pokoj Njegove duše pripali veliku svijeću. iz čistog dalmatinskog voska, na grobu Njegovu, kojega će uz molitvu toplu i prekaditi.

MOLBE ZA PRISTUP na prijemni ispit u I. razred realne ili klasične Gimnazije dobivaju se kod Tiskare E. Vitaliani i Sin, Šibenik.

Jedina korisna parobrodarska pruga

„Kumanovo", luksusni parobrod Dubrovačke plovidbe, dolazi sutra u petak po prvi put ove godine u naš grad, otpočinjući time svoju redovitu prugu. Kao i prošle godine tako će i ove „Kumanovo" dolaziti svakog petka i ostajati od 17—24 sata. Parobrod prima putnike za Rab, Crikvenicu, Sušak i Veneciju. Karte se mogu dobiti kod agencije g. P. Kovačev.

Šibenik sa veseljem pozdravlja početak ove redovite pruge Dubrovačke plovidbe koja isključivo može da donese korist — od prometa turista na prolasku, —koje ga druga mjesta imaju u obilju.

Motorkotač marke „OPEL" 500 cm³ u vrlo dobrom stanju prodaje se povoljno. Potanje kod: „Autotehnic" I. P. Rora - Juras, Šibenik

Poslovodju tražim za vođenje prodavaone kapa i šešira u Šibeniku. Potrebna kaucija 12-15.000 din.- Pismene ponude na upravu lista pod — „Poslovodja".

Guc sa motorom u vrlo dobrom stanju prodaje se uz povoljnu cjenu.

Novogradnja sa dva konforna stana, u blizini nove gimnazije prodaje se radi selidbe. Cijena povoljna.

ima pogreb sutra."

— Njemački narod se dijeli na dva dijela. Jedan maširа, drugi sjedi.

— Kakvu vrpcu nosite u zapučku kaputa?" pita stranac podanika Trećeg Reicha. „To je vrpca gvozdenog krsta". „A zašto vam je bio dodijeljen". „Za hrabrost pred neprijateljem". „Zašto je nosite sada?" „Iz straha pred mojim zemljacima". —

Jednog dana su tukli nekog ljekara na ulici.

„Pomoć, ubistvo", jauče ljekar.

„Molim, ne govorite tako glasno o politici", naređuje mu prisutan policajac.

— U zapadnoj Njemačkoj se priča:

Pred vanrednim sudom u Essenu stoje tri optuženika, koji su tobože premlatili jednog člana SA. Presuda je bila tako blaga, da je to svakog iznenadilo. Dobili su svaki dvije godine robije. Blagost kazne se obrazlaže u presudi, gdje stoji: „S obzirom na delikt, koji je dostojan prezira, bez sumnje bi na mestu bila strožija kazna. Sud je medjutim donio blažiju presudu zbog toga, što se optuženima krivično djelo nikako nije moglo dokazati."

— „Kako živite?" — „O, odlično, to znate, Treći Reich...." „Šta hoćete time da kažete?" „Isto što hoćete i vi da kažete!" „Za Boga miloga, to mora ostati među nama!" „Možete se osloniti". „Heil Hitler!" „Heil Hitler!" —

— U novim prilikama nije baš bez bjedno imati domaće namještenike. Čovjek mora biti oprezan. Kako se priča naročito oprezni ljudi su dali u jedan berlinski list oglas:

„Stari supruzi uz dobru platu traže gluvonemu služavku".

— U Berlinu hoće da postave spomenik Trećem Reichu. Pretstavljače Neznanog zadovoljnog. —

— „Kako ste?" — Hvala, sada već snošljivije: otkazao sam radio. —

— Čišćenje fiimske industrije od „kulturno-boljševičkih" elemenata imalo je velike posljedice. Šefovi produkcije, ukoliko još postoje, u očajanju čupaju kose. Ne dobijaju ni donekle snošljive manuskripte. O šefu Ufe se priča, da je nedavno u svom automobilu s osam cilindra putovao u Oranienburg. Kod koncetracionog logora je zaustavio i doviknuo preko bodljikave žice: „Halo, gospodo, da nemate slučajno za mene nekoliko libreta?" —

— U berlinskim pozorištima će se istaći table s opomenom: „Zijevanje se zabranjuje pod smrtnom kaznom".

— U Trećem Reichu — da bi se prebrodili svi neuspjesi — imaju sada tri ministra inostranih djela: Neuratha, Rosenberga, Ribbentropa. Kad je stigla vijest, da Društvo naroda pregovara s Rusijom, sjedili su zajedno i bili su vrlo rđavo raspoloženi.

„Ne znam šta da kažem na to...." rekao je Neurath.

„Ne shvaćam..." rekao je Ribbentrop.

„Uzrujan sam..." rekao je Rosenaerg. „Tek što smo oslobodili Evropu od boljševizma i sada boljševizam treba da oslobodi Evropu od nas".

„Ko je najbolji električar u Njemačkoj?" „Kako vi to ne znate? Niko drugi nego Adolf Hitler glavom. Uspio je da za kratko vrijeme izolira čitavu Njemačku".

— Nedavno je Hitler rekao strancima, koji su sumnjali u njegovu ljubav prema miru: „Razgledajte samo po Njemačkoj. Narod je pod najoštrijim nadzorom; nosi odjelo od ersatz-materije; kave, čaja i kakao je malo; upotrebljavanje gume, metala i tome slično je jako ograničeno; zaveden je kuluk, a usto ubijamo — čemu bi Njemačkoj još trebao rat, kad sve to ima već to i u miru?"

— Šef štaba SA Lutz se vratio kući svojoj ženi sav blijed.

Moram odmah pobjeći u inostranstvo. Hitler me je danas oslovio sa „Ti"... „Pa to je velika počast, ne moraš nikuda bjegati!" „Ali sjeti se samo Roehma. I njemu je ponudio da budu „per tu" i ubrzo poslije toga je bio mrtav."

Podmirite pretplatu!

Smetnje u radio prijemu i njihovo otklanjanje

Dobar radio prijem u gradu, a specijalno u njegovom centrumu, skoro je posve onemogućen uslijed „gradskih" (statičkih) smetnja. I što je veći grad i što ima razvijeniju industriju smetnje su veće. Velika množina električnih uređaja jednog grada vrše svoj štetni uticaj na radio prijem. Tek onaj koji je imao prigode da sluša jedan moderan baterijski radio aparat, na selu može da uoči onu veliku razliku u kvaliteti radio prijema izmedju sela i grada. Ali i u gradu ima nekih predjela u kojima smetnja nema ili ih ima vrlo malo i veoma slabih.

Ove smetnje često su takovog intenziteta i takove vrsti da čine i najbolje aparate nesposobne za dobar prijem. Ako jedan ovakav aparat premjestite iz centruma grada na periferiju tek onda ćete uočiti ovu razliku.

Radiotehnika u zadnje doba naročitu pažnju posvetila je otklanjanju smetnja i u tom pravcu postignuti su veliki uspjesi.

Prva organizovana borba protiv smetnja započeta je u Londonu uz sudjelovanje državnih organa i personala zainteresovanih tvornica.

Neosporno je da je najveći protivnik širenju radiofornije električne (statičke) smetnje. Sve drugo (selektivnost Fading) radikalno je izliječeno i slušalac modernog radioaparata skoro ni ne poznaje ono iščezavanje prijema uzrokovano Fading efektom. Selektivnost modernih radioaparata također je riješena naročitim načinom električnog vezivanja u aparatu (Superheterodyn i talasno rešeto).

Naš paragraf 213 krivičnog zakona normira ovu pojavu smetnja u radio prijemu, ali ujegova provedba je teška bez aktivnog sudjelovanja Vlasti.

Ima načina da se blokiraju električne smetnje u gradu, ali ih pojedinac nemože da provede. Da se ovo provede bilo bi potrebno osnovati radio klub svih imalaca radioaparata u jednom gradu i uz pomoć Vlasti i dobre volje drugih građana, vlasnika raznih električnih postrojenja, ove električne smetnje bi se posvema otklonile. Ovakovo skupno otklanjenje smetnja bila bi opća zaštita prijema svakom radio aparatu.

Pojedinac sam može da provede samo zaštitu od smetnja na samo svojem aparatu, a ovo je već dovoljno.

Smetnje ulaze u radio primač raznim putem i to:

1) iz rasvijetnè mreže putem priključka za pogon aparata,
2) direktnim putem iz vazduha u primač,
3) putem antene i antenskog uvoda.

Moderni rádioaparati imaju ugrađjene specijalne filtre i pesve su oktopljeni u metalu, tako da smetnje mogu da dodju jedino kroz antenu.

Englezi su i ovome našli lijeka o ve godine, i svaki onaj ko što učini imati će dobar i nesmetan radioprijem. Teorija o ovome je vrlo prosta:

treba upotrebiti potpuno zaštićeni radioaparat, koji je snabdjeven napravama za spriječavanje direktnog ulaska smetnji u aparat, a antenu podići na takovom mjestu, kamo lokalne smetnje više ne dopiru. —

Kod obične antene to nije moguće, jer se dugačkim dovodom prijem osjetljivo slabi, a ujedno taj dovod još kupi smetnja i donaša ih u a-

u svrhu potrebna je specijal-tostat" antena sa oklopljem. Ovaj dovod može biti stotina metara, a da lo ne slabi.

ntena je ovo: viseće što dalje od bilo obična antena, ve antene po-ski Rejectos-upli vod iz m olov-nim kableom sve do primaćeg aparata. Prije ulaska u prijemnik ovaj dup li vod spoji se na „primači-Rejectostat", koji je isto uzemljen. Primači-Rejectostat spoji se sa radioaparatom pomoću bananskih utikača.

Prijem ovakovom antenom je idealno čist i bez ikakovih smetnja.

Ovakova antena je nešto skuplja od obične antene, ali njeni rezultati čine ju neophodno potrebnom u svakom gradu i kod svakog i malo jačeg aparata.

Ova antena zaštićena je engleskim patentom, a dozvolu za njenu proizvodnju imaju samo neke fabrike radioaparata.

Koliko je zaštita patenta dobra, toliko je i štetna po opće dobro. Baš radi ove zaštite patenta ovakove antene do sada nijesu dolazile na naše tržište. Ovakove antene poplavile su USA, Englesku, Francusku i Belgiju, a kod nas su tek pred malo vremena donesene.

Uporedo sa ovom patentovanom antenom nastale su i njene imitacije, no ove čine samo štetu širenju patentovane antene, jer publika koja okusa ove surogate vidi da iz svega toga nema ništa. Nažalost surogate radi mnogo fabrika i kako su jeftini lako se prodaju. Što se kupci u tim antenama razočaraju to se tih trgovaca-fabrikanata nimalo ne tiče. Imitacije nemaju „Rejectostat transformatora", već samo naročiti jednožilni oklopljeni dovod. Ovaj dovod jako slabi prijem, a same smetnje veoma malo i slabo otklanja

Patentovana „Rejectostat" antena dozvoljava priključenje i do 20 aparata na jednu antenu, bez medjusobnog ometanja i slabljenja prijema.

U velikima gradovima sve moderne gradjevine, već pri gradnji, imaju jednu visoku antenu i oklopljeni dovod u svim stanovima zgrade. Svaki stanar kada se useli u kuću ima gotov priključak za radio. Na ovaj način ne kvari se zgrada postavljanjem mnogih antena, a ujedno se dobiva jasan i ne smetan radioprijem.

Kao što je čovjeku potrebna u kući voda i električna rasvjeta, potreban mu je i radio. Broj radioaparata dnevno raste i zašto onda da se u kuće ne ugradjuju i stalne antene?

Do sada se ovo nije moglo provesti iz razloga što je trebalo postaviti toliko antena koliko se je željelo imati radioaparata i što je trebalo za svaki aparat poseban uvod u kuću.

Dolaskom „Rejectostat" antena sve ove neprilike su otklonjene a prijem je ujedno zaštićen od bilo kojih smetnja.

M. G.

„ILS" INDUSTRIJA LIJESA TVORNICA SANDUKA - ŠIBENIK
Skladište svakosvrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30

Primošten

Crkvena proslava

Nà 10, 11 i 12 t. mj. održaće se u Primoštenu proslava 100-godišnjice donošenja prilike Gospe od Loreta. Tom prigodom obaviće se velike svečanosti kojim će prisustvovati pored mjesčana i stanovnici okolnih mjesta. Glavna svečanost održaće se u nedjelju 12 t. mj. sa procesijom iz Prbova i pontifikalnom misom na „Rudini". Osim ovoga upriličiće se i koncerat mjesne glazbe, kao i vatromet.

Ova proslava je pod pokroviteljstvom šibenskog biskupa g. Dr. J. Mileta.

Benkovac

Iz Sokolskog Društva — Benkovac

Društvo je ove godine vrlo lijepo i dostojanstveno proslavilo Zrinsko—Frankopanski dan. U 8 i po sati prije podne održana je misa u katoličkoj crkvi, a 21 do 24 sata priređeno je komemorativno — zabavno veče.

Najprije je prosvetar, brat Prvanović govorio o značaju i istorijskoj ulozi Zrinskih i Frankopana i uopšte o Petru i Krsti i njihovoj pogibelji napose. Zatim je Sokolski Zbor otpjevao državnu himnu i Zrinsko-Frankopansku pjesmu, izdeklamovane su 3 lijepe nacionalne deklamacije, koje su od prisutnih oduševljeno pozdravljene i najzad je prikazan 3 čin Vojnovićeve drame *Ekvinocij*. Tu je pročelnik diletanske sekcije i reditelj, brat Plančić, još jednom pokazao ne samo svoju umiješnost i doraslost za taj posao, već i svu požrtvovnost koja se zahtjeva kod priredaba ove vrste.

S. P.

Širite „Narodnu Tribunu"

Zanimljivosti

Žene heroji

Podvig mlade Amerikanke koja se žrtvovala za svoga oca

O junaštvu muškaraca se mnogo često govori, dok o herojskim podvizima žena i mladih djevojaka manje. Možda žena ne zna da bude junak. Zna isto tako kao i muškarac. Razlika je samo u tome što se žene mnogo manje hvale svojim junaštvom nego muškarci. One ne vole da se cijeli svjet pozabavi njihovim herojskim podvigom, mahom šute i uživaju što je njihov heroizam nekome koristio. Muškarci, tome nasuprot, vole da se hvale i onda kada njihov podvig možda i nije — herojski.

Kad bi se prikupili podaci o svima ženskim junačkim podvizima u svjetu dala bi se napisati debela knjiga. Zene i djevojke mogu biti još i kakvi junaci. Navešćemo samo nekoliko karakterističnijih slučajeva.

U Filadelfiji je trgovac Đams Parker dospio u vrlo rđavo društvo. Gangsteri su ga potpuno upropastili i ogorčeni trgovac je cjelu družinu prijavio policiji. Prije nego što je policija pohvatala sve članove gangsterske družine, ova je izvršila otmicu Parkerove jedinice i ucjenila oca: da povuče tužbu kod policije i plati još 100.000 dolara.

Mlada mis Parker je krišom napisala i poslala svome ocu pismo, u kome mu kaže da ne ispuni uslove bandita, ona je uspjela da pobjegne iz kuće u kojoj su je držali zarobljenu i uskoro će se vratiti kući. U pismu je djevojka navela i gdja se kuća zločinaca nalazi.

Otac i policija upali su sutradan u kuću i uspjeli da pohvataju sve gangstere. Ali u jednoj sobi, sva iskasapljena, ležala je mis Parker. Ona se herojski žrtvovala za svoga oca, koga je mnogo voljela.

— —

U blizini francuske obale pred dvije godine je potonuo parobrod „Sen Filiber". Tom prilikom su se udavili oko 400 lica. Jedna djevojka po imenu Žermena Gran iz Londona, plovila je sa pojasem za spasavanje kada obali kada je primjetila da se majka s troje djece bori sa talasima. Jedan pojas koji su imali majka i djeca nije bio dovoljan da ih sve četvero održi na površini mora. Žermena je dopliva do ove porodice i ponudila joj svoj pojas. Majka i njena tri djeteta su se spasili, a Žermena se udavila pošto nije imala više snage da pliva ka obali.

Sada su građani Liona odlučili da herojskoj Žermeni Gran podignu spomenik.

— —

Jedna ribarska žena u Norveškoj spasila je pet ribara od sigurne smrti i to u trenutcima kada se ni jedan muškarac na obali nije usudio da izađe čamcem na uzburkano more.

Na moru se nalazio brod njezina muža i četiri ribara koje je zahvatila bura. Oni se nikako nisu mogli doći pati obale, iako su bili blizu. Vjetar je u tom slomio brod i pet ribara se lebdjeli u velikoj opasnosti. Ribarka je uzaludno preklinjala ribare na obali da pomognu svojim drugovima u opasnosti, — ovi su slegali ramenima i izgovarali se kako se njima više ne može pomoći.

Tada je ribareva žena sama sjela u čamac i odvezla se preko talasa kroz buru do broda. Ona je spasila svoga muža i četiri ribara. G-đa Svenstrem, — tako se zvala ova herojska žena, — odlikovana je ordenom za hrabrost od norveškog kralja.

Budite pretplatnici „Nar. Tribune"

Proslava 500 godišnjice samostana u Karinu

Dana 17 svibnja slavi se najsvečanijim načinom pet stota godišnjica opstanka franjevačkog samostana i rada dalmatinskih franjevaca provincije Presv. Otkupitelja u tim krajevima. Proslava će dakle biti na dan sv. Paškala. Red proslave bit će ovaj: 8. V. počima devetnica u čast sv. Paškala. 16 svibnja u veče večernjica u crkvi, pred samostanom vatromet i na brdinama oko samostana krijesovi. Na sam dan proslave 17. V. u 6 sati u jutro svečana misa i zajednička pričest vjernika, od 7—10 sati svako po la sata sveta misa i pričest, u 10 sati svečana misa uz veliku asistenciju. Za vrijeme ove svete mise pjevà crkveni pjevački zbor iz Novigrada. Pod misom propovjeda sam provincjal Mnog. O. dr. fra Stanko Petrov. U 11 sati svečana procesija sa kipom sv. Paškala, blagoslov sa Presvetim, posveta Kristu Kralju. Zaključnu propovijed drži na otvorenom šibenski biskup preuzvišeni g. Mons. dr. fra Jeronim Mileta. Na tu proslavu ići će šibenčani posebnim parobrodom i sa Gradskom glazbom, koja će svirati na procesiji i svečanosti. Toga dana sastat će se u Karinu sve okolne katoličke župe sa svojim župnicima i vjernicima. Prigodom same proslave izdao je gvardijan O. Pavao Silov posebni proglas na narod Kotara i Bukovice, u kojem se ističe, da su revodnici samostana u Karinu u teška vremena znali čuvati i očuvati u onim krajevima kršćansku prosvjetu, katoličku vjeru i narodno poštenje. U Karinu kao na ognjištu gori plamen ljubavi prema Bogu i narodu već 500 godinà.

...ništva: Odlik. Graf. Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN — Šibenik. Odgov. urednik: Hamilkar Vitaliani